

This question paper contains 7 printed pages]

R—56/57—2016

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES

B.A. (Second Year) (Fourth Semester) EXAMINATION

MARCH/APRIL, 2016

HISTORY

Paper VIII

(History of British India : 1757 to 1857 A.D.)

Or

(History of Maratha : 1630 to 1707 A.D.)

(MCQ + Theory)

(Thursday, 17-3-2016)

Time : 2.00 p.m. to 4.00 p.m.

Time—2 Hours

Maximum Marks—10+30=40

(History of British India : 1757 to 1857 A.D.)

- N.B. :—*
- (i) All questions are compulsory.
  - (ii) All questions carry equal marks.
  - (iii) Negative marks for wrong answers only for MCQ.
- (i) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
- (ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
- (iii) चुकीच्या उत्तरांना नकारात्मक गुण फक्त MCQ साठी आहेत.

MCQ

10

1. Who was started permanent settlement system ?
- (A) Lord Wellesley (B) Lord Dalhousie
(C) Lord Cornwallis (D) Warren Hastings
- कायमधारा पद्धत कोणी सुरू केली ?
- (A) लॉर्ड वेल्सली (B) लॉर्ड डलहौसी
(C) लॉर्ड कॉर्नवॉलीस (D) वारेन हेस्टिंग्स
2. Who started Ryotwari System in Madras State ?
- (A) Thomas Munro (B) John Shore
(C) Lord Cornwallis (D) Warren Hastings
- मद्रास प्रांतात रयतवारी पद्धती कोणी सुरू केली ?
- (A) थॉमस मन्रो (B) जॉन शोअर
(C) लॉर्ड कॉर्नवॉलीस (D) वॉरन हेस्टिंग्स

P.T.O.

3. Which economic policy accepted by British Govt. in India ?
 (A) Open door policy (B) Close door policy
 (C) Defence policy (D) None of these
 ब्रिटिश सरकार द्वारा भारतात कोणते आर्थिक धोरण अवलंबले गेले ?
 (A) मुक्तद्वार धोरण (B) बंदद्वार धोरण
 (C) संरक्षण धोरण (D) यापैकी नाही
4. When did England decide to make 'Business Investments' in India ?
 (A) 1772 A.D. (B) 1785 A.D.
 (C) 1813 A.D. (D) 1858 A.D.
 इंग्लंडने भारतात व्यापारी गुंतवणुक करण्याचा निर्णय केंव्हा घेतला ?
 (A) इ.स. 1772 (B) इ.स. 1785
 (C) इ.स. 1813 (D) इ.स. 1858
5. In which phase do you find the progress of Indian Tea Industry ?
 (A) After 1772 (B) After 1813
 (C) After 1580 (D) None of these
 भारताच्या चहा उद्योगाचा विकास केंव्हा झाला ?
 (A) इ.स. 1772 नंतर (B) इ.स. 1813 नंतर
 (C) इ.स. 1580 नंतर (D) यापैकी नाही
6. What was the decrease of Charleswood related :
 (A) Regional self-rule (B) Juridical administration
 (C) Education (D) None of these
 'चार्ल्स वुडचा खलिता' कशाशी संबंधित आहे ?
 (A) स्थानिक स्वराज्य (B) न्याय प्रशासन
 (C) शिक्षण (D) यापैकी नाही
7. .... was the effect of uprising of 1857.
 (A) Demolished of East India Company
 (B) Queen's Manifesto
 (C) Decline of Mughal Empire
 (D) All of the above
 1857 च्या उठावाचा परिणाम होता .....
 (A) ईस्ट इंडिया कंपनीची राजवट बरखास्त
 (B) राणीचा जाहिरनामा
 (C) मुघल सत्तेचा शेवट
 (D) वरील सर्व

8. The Uprising of 1857 was nothing but the 'crowd of soldiers'. Whose opinion was this ?
 (A) N. R. Phatak (B) V. D. Savarkar
 (C) Jadunath Sarkar (D) Setu Madhavrao Pagadi
 1857 चा उठाव म्हणजे 'शिपाई गर्दी होय'. हे मत कोणाचे आहे ?
 (A) न. र. फाटक (B) वि. दा. सावरकर
 (C) जदुनाथ सरकार (D) सेतु माधवराव पगडी
9. What changes did the British made in Agriculture in India ?
 (A) Business Trading in Agriculture
 (B) Industrialization of Agriculture
 (C) Agriculture Development
 (D) Introduction of New Technology in Agriculture
 इंग्रजांनी भारतात शेती मध्ये कोणते बदल केले ?
 (A) शेतीचे व्यापारीकरण (B) शेतीचे औद्योगिककरण
 (C) शेतीचा विकास (D) शेती संबंधी तंत्रज्ञान
10. Which one of the following is the main reason for the decline of the Small Scale Industries in India ?
 (A) Imports things from England
 (B) Growth Prizes
 (C) More benefits from Agriculture
 (D) Increase of Taxes
 भारतातील लघु उद्योगाच्या पतनाचे हे प्रमुख कारण होते :
 (A) इंग्लंडमधून आयात वस्तु
 (B) किंमती मध्ये वाढ
 (C) शेतीमधून सर्वाधिक नफा
 (D) कर वाढ

Theory

1. Explain the effects of De-industrialisation. 10
 अनुद्योगिककरणाचे परिणाम स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Write the causes of uprising of 1857.
 1857 च्या उठावाची कारणे लिहा.

2. Explain the education system of Charleswood. 10
 चार्ल्सवुडची शिक्षण व्यवस्था स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Write the causes of commercialisation of Agriculture.
 शेतीच्या व्यापारीकरणाची कारणे लिहा.

3. Write short notes on (any two) : 10
- (i) Ryotwari
 (ii) Industrialization
 (iii) Macaulay Plan (1835)
 (iv) British Trade.
- थोडक्यात टिपा लिहा (कोणतेही दोन) :
- (i) रयतवारी
 (ii) औद्योगिककरण
 (iii) मेकॉले योजना (1835)
 (iv) ब्रिटिशकालीन व्यापार.

OR

(किंवा)

(History of Maratha : 1630 to 1707 A.D.)

- N.B. :— (i) All questions are compulsory.
 (ii) All questions carry equal marks.
 (iii) Negative marks for wrong answers only for MCQ.
- (i) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
 (ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
 (iii) चुकीच्या उत्तरांना नकारात्मक गुण फक्त MCQसाठी आहेत.

MCQ

10

1. Chhatrapati Shahu was in ..... imprisonment.
- (A) Adilshah (B) Kutubshaha
 (C) Mughals (D) Nizam
- छत्रपती शाहू ..... च्या कैदेत होते.
- (A) आदिलशाहा (B) कुतुबशाहा
 (C) मुघल (D) निजाम

2. First Bajirao Peshwa died at ..... .
 (A) Pune (B) Raver
 (C) Nashik (D) Satara
 पहिल्या बाजीराव पेशव्याचा मृत्यू ..... येथे झाला.
 (A) पुणे (B) रावेर
 (C) नाशिक (D) सातारा
3. What was the name of Balaji Bajirao's father ?
 (A) Balaji Vishwanath (B) Raghunathrao
 (C) Bajirao First (D) Madhavrao First
 बाळाजी बाजीरावाच्या वडीलाचे नाव काय होते ?
 (A) बाळाजी विश्वनाथ (B) रघुनाथराव
 (C) बाजीराव पहिला (D) माधवराव पहिला
4. Who defeated first Madhavrao at Alegaon ?
 (A) Raghunathrao (B) Malharrao Holkar
 (C) Haider Aali (D) None of these
 आळेगाव येथे पहिल्या माधवरावाचा पराभव कोणी केला ?
 (A) रघुनाथराव (B) मल्हारराव होळकर
 (C) हैदरअली (D) यापैकी नाही
5. Who built the Raigad Fort ?
 (A) Shahaji Bhosale (B) Shivaji Maharaj
 (C) Adilshah (D) Kutubshaha
 रायगड किल्ला कोणी बांधला ?
 (A) शहाजी भोसले (B) शिवाजी महाराज
 (C) आदिलशाहा (D) कुतूबशाहा
6. Who built the Shaniwar Wada ?
 (A) Balaji Vishwanath (B) Sambhaji Maharaj
 (C) Balaji Bajirao (D) Bajirao First
 शनिवार वाडा कोणी बांधला ?
 (A) बाळाजी विश्वनाथ (B) संभाजी महाराज
 (C) बाळाजी बाजीराव (D) पहिला बाजीराव

7. Find the odd one out :

(A) Balaji Vishwanath	(B) Bajirao First
(C) Chhatrapati Shahu	(D) Balaji Bajirao

विसंगती शोधा :

(A) बाळाजी विश्वनाथ	(B) पहिला बाजीराव
(C) छत्रपती शाहू	(D) बाळाजी बाजीराव

8. Whose wife was Tarabai ?

(A) Rajaram	(B) Sambhaji Maharaj
(C) Shivaji Maharaj	(D) Venkoji

ताराबाई ही कोणाची पत्नी होती ?

(A) राजाराम	(B) संभाजी महाराज
(C) शिवाजी महाराज	(D) व्यंकोजी

9. Who became the Peshwa after Balaji Vishwanath ?

(A) Balaji Bajirao	(B) Bajirao First
(C) Raghunathrao	(D) Madhavrao First

बाळाजी विश्वनाथानंतर कोण पेशवा झाला ?

(A) बाळाजी बाजीराव	(B) पहिला बाजीराव
(C) रघुनाथराव	(D) माधवराव पहिला

10. Third Battle of Panipat took place on .....

(A) 14th Jan., 1761	(B) 14th Jan., 1762
(C) 14th Jan., 1750	(D) 14th Jan., 1760

पानिपतचे तिसरे युद्ध ..... मध्ये झाले.

(A) 14 जानेवारी 1761	(B) 14 जानेवारी 1762
(C) 14 जानेवारी 1750	(D) 14 जानेवारी 1760

Theory

1. Describe the achievement of Chhatrapati Shahu.

छत्रपती शाहूच्या कामगिरीचे वर्णन करा.

Or

(किंवा)

Evaluate the achievement of Bajirao First.

पहिल्या बाजीरावाच्या कामगिरीचे मूल्यमापन करा.

2. Explain the effects of Third Battle of Panipat. 10
पानीपतच्या तिसऱ्या युद्धाचे परिणाम स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Write the causes of decline of Maratha empire.

मराठी सत्तेच्या ऱ्हासाची कारणे लिहा.

3. Write short notes on (any two) : 10

- (i) Balaji Vishwanath
(ii) Architecture in Maratha period
(iii) Balaji Bajirao
(iv) Madhavrao First.

थोडक्यात टिपा लिहा (कोणतेही दोन) :

- (i) बाळाजी विश्वनाथ
(ii) मराठेकालीन स्थापत्य
(iii) बाळाजी बाजीराव
(iv) पहीला माधवराव.